

E-KÜLALISTUND – KOHTUME ÜHISES VIRTUAALSES KLASSIRUUMIS

TUNNIKAVA

Tunni teema:	#217 Kuidas saada teada, mis kriisis päriselt toimub?						
Külalisõpetaja:	Päevalehe välisuudiste osakonna juht Kadri Veermäe						
Õpilased:	7.-12. klass						
Tunni õpieesmärk:	Õpilane oskab hinnata allikate usaldusväärsust ning hinnata ajalehtedest leitavat informatsiooni.						
Seos RÖK-iga:	Sotsiaal- ja kodanikupädevus						
45 minutise tunni ülesehitus:	<table><tr><td>5 min</td><td>17 + 3 min</td><td>20 min</td></tr><tr><td>ettevalmistus</td><td>ülekanne + küsimused vastused</td><td>iseseisev õppimine</td></tr></table> külalisõpetajaga	5 min	17 + 3 min	20 min	ettevalmistus	ülekanne + küsimused vastused	iseseisev õppimine
5 min	17 + 3 min	20 min					
ettevalmistus	ülekanne + küsimused vastused	iseseisev õppimine					
Tunni ettevalmistus õpetajatele ja õpilastele:	Vajalikud vahendid video vaatamiseks: arvuti, internetiühendus, kõlarid, projektor. Palun avage arvuti, projektor ja e-külalistunni Youtube'i link. Logige võimalusel sisse Youtube'i keskkonda, et saaksite anda märku oma klassi liitumisest tunniga ja edastada õpilaste küsimusi. Kontrollige kõlareid, et heli oleks kosta kogu klassiruumis. ETTEVALMISTUS Palun printige tunniks vajalik tööleht ning jagage õpilastele.						
Tunni teema taust:	Meediapädevuse nädala raames toob Tagasi Kooli koostöös Riigikantseleiga 7.-12. klassi õpilasteni 10 e-külalistundi, millest 5 on eesti keeles ja 5 vene keeles.						

Ülesanne video ajal, häälestus	HÄÄLESTUS 5 min Õpilased täidavad tabeli enda informatsioonitarbimisest ja allikakriitilisusest. Võrrelda oma tabeleid pinginaabriga ja arutada klassis, miks (ja kas?) on oluline lugeda uudiseid ja olla kursis maailmas toimuvaga. ÜLESANNE VIDEO VAATAMISE AJAKS Paluge õpilastel üles märkida 2 küsimust, mis video vaatamise ajal tekkis ning esitada need Youtube'i vestluses. Palun lugeda all olevat juhendit, mis on ka õpilaste töölehel.
Otseülekanne vaatamine ja küsimuste esitamine 20 min	KÜSIMUSTE ESITAMINE KÜLALISÕPETAJALE Youtube vestlusesse ootame koolidelt: <ul style="list-style-type: none"> • märguannet otseülekandega liitumise kohta (Nt. Kurtna Kool on kohal) ja • küsimusi külalisõpetajale viisil: Kaari 12. klass, Kurtna Kool. Kuidas saada presidendiks? Õpetaja küsib õpilastelt ja valib välja parimad küsimused. Õpetaja või üks õpetaja poolt määratud õpilane kirjutab küsimused Youtube'i vestlusaknasse. Kui õpilased jälgivad tundi oma seadmest, siis lepitakse õpilastega enne tundi kokku Youtube vestluses osalemise reeglid. Reeglite õpetamiseta õpilasi Youtube'i lasta ei tohi, sest õpilased hakkavad tundi segama. Palun hoiatage oma õpilasi, et võib juhtuda, et kõigile küsimustele ei jõua otseülekanDES vastata. Mida varem jõuate küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata. Vastamata jäänud küsimuste vastused edastame FB gruppi "Tagasi Kooli külalistunnid".
Iseseisev õppimine 20 min	Tööleht õpilastele: Tööleht "Kuidas saada teada, mis kriisis päriselt toimub?" Informatsiooni paljususe kasvades on üha olulisem inimeste oskus sõeluda usaldusväärse teabe seast välja ebausaldusväärne. Informatsioonil on suur võim ning mõnikord kasutatakse seda ära inimeste mõjutamiseks. Tänases külalistunnis saadki teada, kuidas hinnata allikate usaldusväärsust ning saada usaldusväärset infot maailmas toimuva kohta.

Kasuta töölehte nii:

- enne otseülekannet vasta küsimusele
- otseülekanne ajal küsi küsimusi
- peale otseülekannet aruta teemat oma klassikaaslasega ja lahenda ülesanne

ENNE OTSEÜLEKANDE VAATAMIST

Iga päev kogume me tahtlikult või tahtmatult palju informatsiooni, mis aitavad meil mõista ja mõtestada maailma. Olgu selleks mõni vestlus, nutiseade, ajaleht, Facebook'i video, TikTok ja palju muud. Kuidas tarbid infot Sina? **Hinda skaalal 1-3, kuivõrd nõustud Sa järgmiste väidetega.** Hiljem loe kokku, mitu "punkti" sa said.

Väide	1-3
Loen tihti uudiseid / vaatan uudistesasteid	
Minu arvates on oluline olla kursis Eestis ja maailmas toimuvaga	
Tunnen hästi ära vaeuudised, kui neid näen	
Oskan hinnata allikate usaldusväärsust	
	Kokku:

Võrdle oma tabelit pinginaabriga. Mis järeldusi Sa saad selle põhjal teha?

OTSEÜLEKANDE AJAL KÜSI KÜSIMUSI

Selleks, et saada vastuseid enda jaoks olulistele küsimustele saad Youtube otseülekanne ajal külalisõpetajalt küsimusi küsida. Selleks lisa vestlusesse või palu õpetajal oma küsimus vestlusesse lisada nii:

Kaari 12. klass, Kurtna Kool. Kuidas saada presidendiks?

Ole küsimust sõnastades viisakas ja täpne. Sinu küsimusi näevad kõik, kes samal ajal otseülekannet vaatavad. Mida varem jõuad küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata.

OTSEÜLEKANDE JÄREL KUJUNDA ÕPETLIK PLAKAT

Looge 3-liikmelised grupid. Vaadake koos grupiga siit

<https://avalikesinemine.net/efektiivse-liftikone-tegemine/>, kuidas luua liftikõne.

Seejärel looge e-külalistunni põhjal õpetlik 1-minutiline liftikõne "Kuidas ära tunda vaeuudiseid" või "Kuidas hoiduda vaeuudistest".

Esitage kõne klassikaaslastele ning valige üks kõne, kus oli kõige rohkem kasulikku informatsiooni.

Võimalikud jätkutegevused ja lisamaterjalid

Kui tunnis jääb aega üle või soovite jätta kinnistavat kodutööd, siis ERR on teinud väikese [testi](#), kus saab vaadata kas Sa tunned ära vaeuudiseid või mitte (10 näidet). Lisaks on seal kokkuvõtte ka sellest, kuidas vaeuudistest hoiduda (õpetaja võib paluda selle põhjal õpilastel luua plakat).

Õpilastel võib paluda kirjutada lühiessee (kuni 2500 tähemärki) teemal: "Mis on allikakriitilisus ja miks on see oluline".

Ingisekeelne TedEd lühike video (3.34) valeuudiste levimisest:
<https://ed.ted.com/lessons/how-false-news-can-spread-noah-tavlin>

Valeuudiste plakat, mida soovi korral klassi seinale panna:
<https://drive.google.com/file/d/1AU3tgGho4FtFm3Hb42XkapJnEafXbtpC/view>

Pikem ülesanne on gruppides ise valeuudiste loomine, täpsem juhend [siin](#)

Plakati näide:

KUIDAS MÄRGATA VALEUUDISEID?

- HINDA ALLIKAT**
Uuri veebilehte, selle eesmärki ja kontaktinfot.
- LOE EDASI**
Pealkirjad võivad klikkide meelitamiseks olla pilkupüüdvad. Aga milline on sisu?
- KONTROLLI AUTORIT**
Kas ta on usaldusväärne? Kas ta on päriselt olemas?
- TOETAVAD ALLIKAD?**
Kliki ka nendel linkidel. Tee kindlaks, kas toodud info ka tegelikult teksti toetab.
- KONTROLLI KUUPÄEVA**
Vanade uudiste uuesti avaldamine ei tähenda, et need oleksid praegu asjakohased.
- KAS SEE ON NALI?**
Kui tekst on liiga kummaline, võib see olla pila. Et olla kindel, uuri veebilehte ja autorit.
- MIS ON SINU HOIAK?**
Arvesta, et su enda tõekspidamised võivad mõjutada sinu hinnagut.
- KÜSI NÕU EKSPERTIDELT**
Küsi abi raamatukogust. Kontrolli fakte.

Tõikinsid Kristina Kaju ja Tambet Teder
IFLA International Federation of Library Associations and Institutions

* Tunnikava on loodud selleks, et pakkuda õpetajatele välja erinevaid variante õpilaste aktiivseks kaasamiseks tunni teemasse. Tunnikavas on meetodite osas tihti välja pakutud valikuvariante ja õpetaja teeb ise otsuse, millist meetodit kasutada. Tunnikava ei pea tingimata kasutama.